

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни/освітнього компоненту	Соціальна психологія
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3,0 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	КУЛАКОВ Руслан Станіславович кандидат психологічних наук, доцент
CV викладача (in) на сайті кафедри	https://surli.cc/xwyrpf
E-mail викладача:	ruslan.kulakov@rshu.edu.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Соціальна психологія» є допомога майбутнім фахівцям у виробленні ними наукового світогляду, оволодінні глибокими знаннями про особистість та групи, соціально-психологічні детермінанти їх становлення та розвитку в сучасній соціокультурі; підготовка висококомпетентного фахівця з високим рівнем суспільно-психологічної грамотності як важливої складової його громадянської і професійної культури.

Згідно вимог освітньо-наукової програми здобувачі вищої освіти у процесі вивчення вибіркової компоненти можуть набути таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової

школи.

Освітньо-науковою програмою передбачено досягнення наступних *програмних результатів навчання (ПР)*:

ПР-01. Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-08. Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПР-16. Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль I. Соціальна психологія як наука. Соціально-психологічні проблеми особистості

Тема 1. Вступ до соціальної психології. Особистість з погляду соціальної психології (2 год.)

Соціальна психологія як наука. Поняття індивід, індивідуальність, особистість. Проблема соціального і біологічного в особистості. Біосоціальна суть особистості. Соціально-психологічні якості особистості. Поняття соціалізації особистості. Поняття «установка» у соціальній психології. Сутність, функції та структура соціальної установки (атитюду). Джерела й принципи формування установок. Зміни установок. Особистість у групі.

Змістовний модуль II. Основи психології спілкування та взаємодії

Тема 2. Соціально-психологічна характеристика спілкування (2 год.)

Спілкування як феномен соціальної психології. Спілкування як обмін інформацією. Функції комунікативного аспекту спілкування. Зміст, види і форми комунікації. Вербальні та невербальні засоби спілкування. Культура говоріння. Уміння слухання.

Перцептивна сторона спілкування. Поняття та зміст соціальної перцепції. Поняття інтеракції. Різновиди взаємодії. Форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії. Інтеракція і міжособистісний вплив. Стратегії міжособистісного впливу, їх класифікація. Поняття маніпуляції. Соціально-психологічні особливості педагогічного спілкування.

Тема 3. Взаємодія і соціальний вплив (2 год.)

Особливості взаємодії в соціальній психології. Види взаємодії. Види психологічного впливу. Конструктивні форми взаємодії. Подібність і атракція. Взаємна симпатія. Емпатія, співпереживання, співчуття. Альтруїстична поведінка у взаємодії. Дружба і самотність. Структурні складові феномену кохання. Основні системи відносин у шкільних колективах. Деструктивні форми взаємодії. Поняття «конфлікт» у широкому та вузькому значенні. Класифікація та структура конфліктів. Стратегія поведінки учасників конфлікту. Конфлікт як одна з форм взаємодії у шкільному колективі. Агресія і культура. Види агресії. Соціальні причини агресії. Підліткова агресія як соціально-психологічне явище. Упередження як соціально-психологічний феномен. Дискримінація у шкільних колективах. Соціально-психологічна проблема булінгу та мобінгу у шкільному середовищі.

Змістовний модуль III. Соціальна психологія груп і масових явищ

Тема 4. Мала група у контексті соціальної психології (2 год.)

Група як основний інститут соціалізації та реалізації міжособистісного спілкування. Причини виникнення малої соціальної групи. Основні соціально-психологічні характеристики

малої соціальної групи. Шкільний клас як мала соціальна група. Поняття про групову динаміку та групові процеси. Механізми групової динаміки. Стили лідерства, керівництва, їх переваги та недоліки. Сучасні моделі керівництва. Проблема лідерства у шкільних колективах. Проблема прийняття групового рішення. Групова згуртованість як складний психологічний феномен.

Тема 5. Психологія великих соціальних груп і масових явищ (2 год.)

Поняття велика соціальна група: сутність та зміст. Ознаки та структура великих соціальних груп. Класифікація великих соціальних груп. Зв'язок понять велика соціальна група та масова поведінка. Поняття про стихійну групу: натовп, юрба, публіка. Особливості функціонування громадської думки. Масова комунікація як різновид міжгрупового спілкування.